

De gemeenteraden van de deelnemende
VRHM-gemeenten

Bezoekadres

Rooseveltstraat 4a
2321 BM Leiden

Postadres

Postbus 1123
2302 BC Leiden

Datum:	17 december 2021	Telefoon:	06-83593716	Bijlage:	0
Ons kenmerk:	D2021-12-001789	E-mail:	roxanne.bucker@vrhm.nl		
Uw kenmerk:	-	Onderwerp:	Taakdifferentiatie bij de brandweer		
Uw brief van:	-				
Contactpersoon:	Roxanne Bucker				Graag bij correspondentie kenmerk en onderwerp vermelden.

Geachte gemeenteraad,

Met deze raadsinformatiebrief wil ik u op de hoogte brengen van de landelijke ontwikkelingen op het gebied van taakdifferentiatie bij de brandweer. Uit nieuwe inzichten is gebleken dat de noodzaak tot taakdifferentiatie naar verwachting is afgewend. Wel zullen vormen van vrijwilligheid waaraan een opkomstplicht verbonden is moeten verdwijnen.

Met de term taakdifferentiatie wordt bedoeld het onderscheid aanbrengen in het takenpakket van vrijwillige en beroepsbrandweer. Het onderwerp taakdifferentiatie speelt sinds 2018, en wellicht dat u al het een en ander heeft meegekregen vanuit de media of vrijwilligers uit uw eigen gemeente. Gezien de vele ontwikkelingen en het belang van het onderwerp willen wij u graag vanuit onze rol als werkgever informeren over de huidige stand van zaken.

Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een combinatie van vrijwillige en beroepsbrandweer. Beide kennen dezelfde eisen op het gebied van vakbekwaamheid en hebben eenzelfde takenpakket. In november 2018 concludeerde Pels Rijcken dat op grond van de Europese richtlijn Deeltijdarbeid er reëel een kans bestaat dat vrijwilligers bij de brandweer beschouwd moeten worden als parttime beroepsmedewerkers. In dat geval is de rechtspositie van brandweervrijwilligers in Nederland in strijd met het Europees recht. Hierdoor zou het huidige brandweerstelsel niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In een second opinion van professor Verburg, hoogleraar arbeidsrecht, is dat bevestigd.

Naar aanleiding van deze bevindingen hebben de voorzitters van de veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad, en de minister van Justitie en Veiligheid besloten tot de oprichting van een denktank. Deze denktank had de opdracht om de mogelijkheden te onderzoeken om een fundamenteel onderscheid te maken tussen vrijwillige en beroepsbrandweer. De denktank concludeert dat taakdifferentiatie leidt tot grote organisatorische problemen en hoge kosten. De extra kosten als gevolg van taakdifferentiatie worden landelijk geschat op een jaarlijks bedrag van 75 miljoen euro. Bovendien bedreigt taakdifferentiatie de essentie van de huidige

brandweercultuur. Deze cultuur is voor een belangrijk deel gebaseerd op vrijwilligheid, en die vrijwilligheid is weer mede gegrond op de volwaardige en gelijkwaardige rol van brandweervrijwilligers. Onderscheid maken tussen vrijwillige en beroepsbrandweer tast de kern van het systeem aan.

Gezien de negatieve bijeffecten van taakdifferentiatie, en op basis van nieuwe inzichten is in opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid een nieuw onderzoek gestart. Dit onderzoek bestaat uit twee fasen. De eerste fase van het onderzoek is reeds afgerond en concludeert dat het Nederlandse stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels kan worden gehandhaafd en dat het goed verdedigbaar is dat taakdifferentiatie niet vereist wordt door het Europees recht. Dit geldt onder de voorwaarden dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers expliciet gebaseerd wordt op het concept van vrijwilligheid en het contrast tussen vrijwillige en beroepsbrandweer wordt verscherpt. Een belangrijke consequentie hiervan is dat consignatie (piketdienst door vrijwilligers waarbij verplicht moet worden gereageerd op een oproep) en kazernering (inplannen van vrijwilligers op beroepskazernes) in beginsel dienen te verdwijnen. Notabene consignatie en kazernering zouden ook bij de keuze voor taakdifferentiatie geheel moeten verdwijnen.

Onlangs hebben het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid een stuurgroep met de naam toekomstbestendig brandweerstelsel ingericht. Deze stuurgroep heeft als opdracht gekregen om te onderzoeken hoe de brandweer verder kan zonder gebruik te maken van vrijwilligers met een verplichte beschikbaarheid. Daarnaast heeft deze stuurgroep de opdracht om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. Het implementatieplan wordt in het voorjaar van 2022 ter bespreking voorgelegd aan de vergadering van het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid. Er is afgesproken dat er tot die tijd geen onomkeerbare stappen worden gezet en enkel de implementatiestappen en consequenties in kaart worden gebracht.

Consequenties voor de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Het afschaffen van werken met vrijwilligers met verplichte beschikbaarheid heeft ook consequenties voor de VRHM. Tot op heden wordt in onze regio gewerkt met drie vormen van verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers:

1. Geconsigneerde vrijwilligers: bij consignatie is er sprake van een opkomstplicht en dus een verplicht karakter. Deze vorm wordt toegepast bij de kazerne Katwijk en op kleinere schaal binnen de kazerne Nieuwerkerk aan den IJssel.
2. Vrijwilligers in een flexpool: dit wil zeggen dat er diensten van de beroepsbrandweer gevuld worden met vrijwilligers uit een flexpool. Op het moment dat een vrijwilliger een beroepsdienst draait heeft hij een opkomstplicht wat strookt met het vrijwilliger karakter van een brandweervrijwilliger. Er zijn ongeveer 36 mensen met een vrijwillige aanstelling die meedraaien in de flexpool.
3. Piket functies: piketfuncties (zoals de rol van Officier van Dienst) mogen alleen nog door (parttime) beroepsmedewerkers worden ingevuld. Aan de piketfunctie is namelijk altijd de verplichting gekoppeld om te komen bij een oproep en dat verplichtende karakter kan alleen met een beroepsaanstelling. Op dit moment zijn er vier mensen met een dergelijke aanstelling.

Op basis van de verwachting dat verplichte beschikbaarheid voor mensen met een vrijwillige aanstelling dient te verdwijnen wordt begin 2022 een start gemaakt met het uitwerken van de consequenties en oplossingsrichtingen voor Hollands Midden. De vrijwilligers en beroepskrachten in onze regio worden periodiek geïnformeerd en worden betrokken bij de uitwerking van toekomstige oplossingen.

Daarnaast loopt landelijk de tweede fase van het onderzoek uitgevoerd in opdracht van de minister. Het doel van dit onderzoek is de veiligheidsregio's helpen bij het juridisch toetsen van de

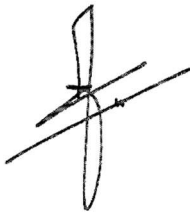
implementatievoorstellen. Aanvullend formuleren de juristen in de tweede fase de spelregels voor het behoud van vrijwilligheid bij de brandweer, net als mogelijke obstakels, risico's en oplossingen daarvoor.

Samengevat kan het Nederlands stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels worden gehandhaafd zonder taakdifferentiatie. Voorwaarde hiervoor is dat de rechtspositie van brandweer vrijwilligers expliciet wordt gebaseerd op het concept van vrijwilligheid en het contrast met beroepsbrandweer wordt verscherpt. Daarom moet verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers verdwijnen. Dit betekent onder meer dat er niet meer gewerkt kan worden met consignatie of kazernering.

Ik hoop u middels deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over de huidige stand van zaken met betrekking tot taakdifferentiatie. Wanneer meer duidelijkheid is over de consequenties voor de regio Hollands Midden informeer ik u opnieuw.

Met vriendelijke groet,
Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden,

de secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' and 'Z' intertwined.

Ing. J.J. Zuidijk

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'L' and 'J' intertwined.

drs. H.J.J. Lenferink